

Bewust kiezen bij *veegwagens* in onkruidbestrijding

Zeer frequent vegen van verhardingen kan andere vormen van onkruidbestrijding overbodig maken. In andere gevallen kan de derde arm van de veegwagen – afhankelijk van de terreininrichting – een deel of zelfs alle werk van de onkruidborstel overnemen. De juiste uitrusting is dus van belang.

Op verhardingen die geveegd worden, groeit minder onkruid. Zeker in stedelijk gebied wordt dikwijls een compacte zelfrijdende veegwagen ingezet voor het veegwerk. Worden verhardingen

maandelijks of vaker geveegd, dan kan andere onkruidbestrijding soms achterwege blijven. De veegmachine, al dan niet uitgevoerd met een derde borstel, krijgt zo een functie in de onkruidbestrijding en maakt bij slim aange-

legde verhardingen een werktuigendrager met een onkruidborstel overbodig. Bij dit soort verhardingen worden immers geen 'hoekjes en gaatjes' gecreëerd waar de veegwagen niet kan komen. Bovendien kan een verharding zo worden ontworpen dat de veegwagen met de optionele derde borstelarm, goten, randen of hoger liggende troit-toirs binnen bereik heeft.

Met twee of drie centrifugaalborstels en een zuigmond ruimt de veegwagen grof en fijner vuil op. Dat geldt ook voor onkruidzaden, onkruiden die eerder door de veegwagen zelf of door een onkruidborstel zijn losgewerkt. Daarnaast – en dat is het belangrijkste – verwijdert de veegmachine de voedingsbodem voor onkruiden. De borstels, zeker de agressievere, werken tot diep in de voegen en werken de zwarte grond – die de organische stof bevat – eruit.

De laatste jaren zijn diverse proeven uitgevoerd. Uitkomsten daarvan zijn bijvoorbeeld dat de kosten van de niet-chemische onkruidbestrijding acht procent lager zijn als de machinist de derde borstel gebruikt om onkruid te verwijderen. Om kwaliteitsniveau B op de CROW-schaal te bereiken, zou elf keer vegen per seizoen, waarvan vier keer gecombineerd met de derde borstel, optimaal zijn.

Slepend of stekend

Krijgt de veegwagen een rol in de onkruidbestrijding, dan is de kans op succes groter als de machine op die taak is toegesneden. Lukraak een tweedehands machine aanschaffen leidt vaak niet tot het gewenste resultaat. Of centrifugaalborstels de organische stof uit de voegen halen, hangt af van de borstelkeuze, de afstelling ervan en deels van de wijze van montage: stekend of slepend. Bij een slepende ophanging worden de borstels min of meer over het wegdek getrokken. Het risico op schade is geringer, maar de agressiviteit waarmee je veegt, heb je minder goed in de hand: de borstels zoeken meer hun eigen weg. Je kunt een borstel niet – of in elk geval minder goed – tegen een rand duwen. Bij stekende montage hangen de borstels aan langere beweegbare armen en ook daadwerkelijk voor de machine en niet eronder. Daardoor neemt het bereik toe. Oneffenheden in de verharding zijn

VTM levert optioneel de derde borstelarm van het Belgische ITM. Die wordt aanbevolen voor het zware werk waarbij de derde borstel vrijwel altijd meeborstelt.

Bij vegen met een derde borstelarm kun je twee verschillende borstels laten vegen in één werkgang. Deze werkwijze is aan de orde bij minder frequent vegen.

De tweede mogelijkheid van de derde borstelarm, is de met voorste borstel een hoger liggende verharding vegen. Bij zeer frequent vegen is dit een prima methode.

agressiever uit te vegen als de centrifugaalborstel is te tuimelen in breedte en lengte. Het is dus niet alleen de druk van de borstel op de verharding die voor agressief vegen zorgt. Een borstel die te veel druk uitoefent, veegt zelfs minder agressief. Bij stekende borstels is er de keuze voor handmatig of hydraulisch tuimelen (het verstellen van de hoeken in lengte en breedte). Waar men vaak te maken heeft met contouren in de verhardingen, is proportionele bediening van de hydrauliek wenselijk. Dan kan de machinist de borstelstand vanuit de cabine aanpassen aan de contouren. Dat is aanzienlijk gebruiksvriendelijker en komt de kwaliteit van het werk sterk ten goede. Dikwijls wordt in Nederland gekozen enkel de rechterborstel of enkel de derde borstel van hydraulische verstelling te voorzien. Dat is immers de borstel die in de goot of tegen een rand loopt. Voor het vegen van goten, moet de borstel het vaakst in de breedte vermeld worden. Hydraulische verstelling voor enkel de breedte is dikwijls ook mogelijk.

Ervaren machinist

Zelfrijdende Johnston-veegwagens hebben standaard stekend opgehangen borstels. Ze zijn te combineren met de derde borstelarm. Bij de Johnstons is ruwweg een meter extra werkbreedte te behalen met die derde borstel, uiteraard afhankelijk van de diameter. Toch laat Johnston-distributeur VTM weten ook machines zonder derde arm te leveren. Met enkel stekende borstels is de veegwagen immers vrij wendbaar en het werken voor de machinist makkelijker. Bij de Schmidt Cleango met slepende borstels is de werkbreedte is te variëren van 210 cm tot zo'n

240 cm. Met de derde arm kun je een breedte van 310 cm vegen. Een Schmidt met stekende borstels is niet van een derde arm te voorzien. Slepende borstels in combinatie met een derde arm vegen van de machinist minder dan stekende borstels met een derde arm.

Derde borstelarm

Een veegwagen die is uitgerust met slepende borstels en een derde arm, is geschikt voor hoogfrequent vegen (en preventieve onkruidbestrijding), zolang het onkruid zich binnen het bereik van de derde borstel bevindt. Voor de zware onkruidborstel met gevlochten stalen borstelementen is het wel van belang dat de derde arm zwaar is geconstrueerd. Voor zulke borstels worden de armen ook met schokdemping uitgerust. De arm van de stekend opgehangen borstels is te licht voor het vegen met de gevlochten stalen borstels. Voor intensief werken met de derde borstel, levert VTM de verzwaarde ITM-borstelarm. Met de derde borstel in combinatie met de slepende borstels zijn enkele effecten te bereiken, die met alleen stekende borstels niet te realiseren zijn. Zeker als er een side-shift is en de derde borstel zowel links- als rechtsom kan draaien. De derde borstel kan dan over het trottoir lopen, terwijl de slepende borstel in de goot draait. Door de derde borstel van de veegwagen af te laten draaien, veeg je het onkruid in de berm. De derde borstel met gevlochten staalborstels (onkruidborstels) kan ook eerst door de goot lopen en worden gevolgd door de slepende borstel. In beide gevallen geldt: twee werkgangen met één machine. Laatste voordeel van de derde arm is het grote bereik. Dat

biedt mogelijkheden om de borstel in bochten in de goot te houden, zeker als de veegwagen wendbaar is (vierwielbesturing). Stekende borstels zijn vooralsnog geen alternatief voor de derde borstel. ■

Combinaties

Schmidt nam Bemep over, een producent van getrokken rolbezems met opvang en centrifugaalborstel. De getrokken Bemep-veegwagens heeft een centrifugaalborstel die door de goot gaat, gevolgd door de borstelwals van de Bemep. De Nederlandse vertegenwoordiging van Schmidt sluit niet uit dat integratie met andere vormen van chemievrije onkruidbestrijding ooit tot de mogelijkheden zal behoren. De Bemep zou je bijvoorbeeld achter een werktuigdrager met heetwater-installatie kunnen hangen. Chemievrij onkruidbestrijden en vegen gaat dan in één werkgang. Er zijn overigens ook al veegwagens die water kunnen verhitten. Integratie van een heetwateronkruidbestrijder op een veegwagen is dus ook niet ondenkbaar.

